

TARINAPUUT

Työryhmä:

Sanna Hukkanen, sarjakuvataiteilija

Topi Linjama, toimittaja

Satu Juvonen, valokuvaaja

tarinapuut.wixsite.com/tarinapuut

www.facebook.com/tarinapuut/

TARINAPUUT

Tarinoiden keruu:

Tarinankeruumake

“Tutkimusretket”: haastattelut, valokuvaus,
luonnokset

Kirjalliset aineistot: arkistot jne

Muilta puuharrastajilta saadut listat ja kartat

RETKELLÄ TÄMÄ paljasta Suomen Luonnon arvokkaita jaksat omia retkikokemuksia. Retkikokemuksien esittämisen Teori Linjamen mukaan **karstikkopuilla**.

Länsi-Parvissaan vuonokopuuta on kulttuurin myös Kallomäntyksi.

Pyhien puiden rauhassa

TEKSTI TOPI LINJAMEN / KUVAT SATU AUVONEN

PATVINSUON kansallispuiston länsipuolella sijaitsevaan jättimäiseen mäntyyn on kaiverrettu arvovalta vuonokopu ja päivämäärä, joiden merkityksensä ei ole tietoa.

Tämä Raavunvaaran vuonokopuuta on saatu myös Kallomäntyksi, sillä vaaran torpan ikkunaan katsottuna aurinko paistoi puun kahdelta kello 12.

Aiemmin tämä ja toinen kelostruot mänty ovat olleet vaaran viljelyksen laadissa, mutta nyt pellot ovat metsätyoneet.

Karstikkopuiksi tai maistopuiksi, jol-

lainen Parvissaan mäntykin on, valittin kypsään ikään ehtinyt mänty. Sen runkoon kuorittiin taivassuinen ake, johon kaiverrettiin tärkeiden tapahtumien päivämäärä.

Tyypillinen karstikkopuun merkittin ihminen kuoltopäivä tai kuolinvuosi. Siihen saatettiin myös kaivertaa päivä, jolloin vainaja vietiin retkityydillä kirkkomaahan karstikkopuun tai metsän ohi. Myös erilainen merkittipuu – karhunkaakon, kalansuolien tai rauhan – mainitoksi saatettiin tehdä karstikkopu.

Kun vainajan henki vaelsi kohti kotia, hän huomasi karstikkopuun nimikajaimensa. Kaiverruksen säilyään väimä ja muisti olevansa kuolton ja palati ta-

kaisin leposijalleen eikä tällat elävien joukkoon kunnioittelemaan.

Usein suvella oli oma karstikkopuunsa. Joissain paikoissa, kuten Saarijärven Pyhäkankaalla, nämä maistopuut on ryörytyt kukoissuinen karstikkomenä.

KARSTIKKOPUUT näytävät siirtyneen etenkin savolaiseen ja karjalaiseen kulttuuriin. Tämän pauperimeen kukoissu-aikaa on ollut 1600–1800 luku.

Karstikat olivat pyhä paikkoja, joiina tämän- ja ruospuolainen olivat ja ovat läki ruissaan. Kun karstikkoon vielä vietiin runkakaureja, ei ole ihme, että kirkko sahausai siihen epäluottoisesti. Tuo-metaan turvasta kirkkohermoina, jotka

TARINAPUUT

Kiertävä näyttely keväällä 2021:

-valokuvat merkittävien puiden muotokuvina

-piirrookset kuvittavat puutarinoita

-kartat kertovat puiden sijainnista ja määristä

-tekstit: johdantotekstit aihepiireihin sekä katkelmat keruuteksteistä ja haastatteluista

Kirja, joskus tulevaisuudessa

Lehtiartikkelit